

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
ORGANIZACJA HARCERZY

REGULAMIN SZCZEBLI
WODZÓW ZUCHOWYCH

GLÓWNA KWATERA HARCERZY
LONDYN 2019

Regulamin Szczepki Wodzów Zuchowych

Zatwierdzony Rozkazem Naczelnika Harcerzy L12 z dnia 5 grudnia 2019 r.

Spis treści

Przedmowa	2
Wilczek – Szczepka osobistego rozwoju wodza zuchów	
I. WÓDZ ZUCHÓW	4
II. UCZESTNICY	4
III. ZAŁOŻENIA IDEOWO-PROGRAMOWE.....	4
IV. STOPNIE.....	5
VI. SPRAWNOŚCI	6
VII. MUNDUR I ODZNAKI	7
VIII. SZCZEPKI WODZÓW ZUCHOWYCH - WILCZKI	7
BRĄZOWY WILCZEK	9
SREBRNY WILCZEK.....	9
ZŁOTY WILCZEK.....	10
IX KOŃCOWE UWAGI.....	10

Przedmowa

Wilczek – Szczebel osobistego rozwoju wodza zuchów

Program ten ma dwa zasadnicze cele:

1. Przez zdobywanie „Wilczków”, dać uznanie wodzom pracującym w gromadach zuchów przez wiele lat za ich doświadczenie i wkład w tą gałąź pracy naszej organizacji
2. Wciągnąć wodzów zuchowych jeszcze bardziej, w rozwój naszych hufców, używając ich doświadczenie i także uzyskując dla nich sposób kształcenia, aby wyrobić jeszcze więcej umiejętności harcerskich na korzyść całej naszej organizacji.

System wilczków ma na celu podniesienie poziomu pracy w naszych hufcach. Przez wypełnienie wymagań na Wilczki, wodzowie zuchowi będą bardziej widoczni w hufcach i w chorągwi. Będą mieli okazję podnieść osobisty poziom wiadomości i umiejętności harcerskich w gałęziach pracy harcerzy i wędrowników.

Pomysł tu jest, aby wprowadzić do kształcenia naszych wodzów zuchowych drabinkę, po której mogą się wspinać i zdobywać coraz to więcej umiejętności i wyrabiać cechy przydatne do pracy w gałęzi zuchowej. Kształcenie, które jest praktyczne i poucza teorii. Kształcenie, które wyrabia umiejętności harcerskiego dowódcy, zdobywaniem sprawności III szczebła - równocześnie biorąc udział w ogólnym kształceniu, które się odbywa w hufcu, jako uczestnik i jako wykładowca, nie tylko o tematach zuchowych, ale i o tematach dla harcerzy i wędrowników. W ten sposób młodzi instruktorzy są wciągnięci do kadry instruktorów, która może kształcić następne pokolenie instruktorskie a nie tylko młodzież.

Więc, np. młody Przewodnik, będzie wyrabiał swoje umiejętności i cechy przez system sprawności trzeciego szczebła. Będzie także miał wkład w kształcenie młodzieży na kursach zastępowych lub drużynowych, które są prowadzone w hufcu.

Postęp po drabince jest regulowany wymaganiami. Każdy szczebel tej drabinki ma swoje wymagania i „próbę”. Praca wodza jest opiniowana

przez przełożonych w hufcu i także przez wizytę Namiestnika lub Referenta (patrz Protokół Wizyty). Biorą oni pod uwagę rozwój pracy w gromadzie i rozwój wodza. Wniosek o przyznanie następnego „Wilczka” jest przedstawiony drogą służbową i Wilczek jest nadany rozkazem Hufcowego lub Komendanta Chorągwi. Wilczka brązowego i srebrnego nadaje Hufcowy, złotego, Komendant Chorągwi.

Na każdym szczeblu drabinki wódz musi pracować przez dany czas, aby przeżycie i doświadczenie było wartościowe i wydajne dla wodza i dla organizacji.

Oznaka Wilczka, z metalu odpowiedniego koloru, jest noszona jako skuwka. Głowa wilczka na pierścieniu o średnicy 30mm.

Ten system jest podobny w celach swych do systemu „szyszek” u wędrowników.

Wodzowie, którzy pracują z zuchami, mają powierzoną im wielką odpowiedzialność. Powinni pracować nad sobą, aby ich umiejętności wzrastały i cechy charakteru były wzorowe. System „Wilczków” ma za cel zachęcić wodzów do takiego podejścia do swej pracy.

Referat Zuchów Głównej Kwatery Harcerzy.

Regulamin Szczepki Wodźów Zuchowych

I. WÓDZ ZUCHÓW.

- 1) Wódz Zuchów to harcerz, który specjalizuje się w pracy z zuchami.

II. UCZESTNICZY.

- 2) Członkiem grona wodźów zuchowych może zostać harcerz w wieku około 15 lat, co zostaje stwierdzone rozkazem bezpośredniego przełożonego ewentualnie Hufcowego: „Stwierdzam przejście Druha N.N. do grona wodźów zuchowych z dniem.....” Zwykle nastąpi to w okresie kiedy harcerz zostaje wędrownikiem. Wódz zuchów, który jest wędrownikiem ma prawo udziału w jakichkolwiek imprezach dla wędrowników.
- 3) Przejście do grona wodźów zuchowych może nastąpić w trakcie służby na życzenie kandydata za zgodą Drużynowego lub na życzenie Drużynowego ze zgodą kandydata. W kwestiach spornych decyduje Szczepowy.
- 4) Po przejściu do grona wodźów zuchowych kandydat zostaje przydzielony do pracy w gromadzie zuchowej lub w referacie zuchów w hufcu.
- 5) Nie później niż trzy miesiące po przejściu do grona wodźów zuchowych, następuje wręczenie Regulaminu Szczepki Wodźów Zuchowych.
- 6) Przynależność do grona wodźów zuchowych jest bez terminu - przejście do grona wodźów zuchowych nie wyklucza powrotu do innej gałęzi pracy w przyszłości

III. ZAŁOŻENIA IDEOWO-PROGRAMOWE.

Założenia ideowo-programowe wodza zuchów pokrywają się w dużej mierze z założeniami ideowo-programowymi wędrowników, mianowicie:

- 7) PRACA nad SOBĄ.

- a. Samowychowanie, tj. poznanie siebie samego i świadoma dobrowolna praca nad własnym charakterem.
- b. Samokształcenie, tj. praca nad przyswojeniem umiejętności praktycznych i teoretycznych z różnych gałęzi nauk, jako uzupełnienie i pogłębienie programu szkoły.
- c. Praca nad rozwojem i zdrowiem fizycznym.

Środki:

- a. Stosowanie prawa harcerskiego w życiu codziennym w szerokiej i głębokiej interpretacji.
- b. Praktyki religijne i czytanie Pisma Świętego.
- c. Sumienność i samodzielność w pracy szkolnej.
- d. Stopnie, sprawności III szczebla.
- e. Szczeble wodzów zuchowych
- f. Higiena życia codziennego.

8) SZUKANIE MIEJSCA W SPOŁECZEŃSTWIE.

Dążenie do zdobycia zawodu, stanowiska w zawodzie oraz szacunku i uznania środowiska

Środki:

- a. Udział w życiu towarzyskim.
- b. Udział w akademiach, obchodach, uroczystościach.
- c. Szkoła, studia, studia magisterskie, kursy zawodowe.
- d. Czytanie książek i innych źródeł popularno-naukowych.

9) SŁUŻBA.

Szeroko pojęta służba Bogu, Polsce i bliźnim, oraz służba na rzecz Harcerstwa Polskiego.

Rzetelne wypełnianie obowiązków chrześcijańskich, rodzinnych obywatelskich, zawodowych, społecznych.

IV. STOPNIE.

10) Tak jak u wędrowników, tematem stopni harcerskich w gronie wodzów zuchowych są wyższe stopnie harcerskie - Harcerz Orli i

Harcerz Rzeczypospolitej. Uzyskanie stopnia H.R. ma być wynikiem dojrzałości obywatelskiej i przygotowaniem do życia w całej pełni uświadomionego.

Harcerz przechodzący do grona wodzów zuchowych i nie mający stopnia ćwika, odbywa próbę na ten stopień w ciągu pierwszego roku.

- 11) Do pełnienia wyższych funkcji w pracy zuchowej wymagane jest zdobycie stopni instruktorskich.

V. SPRAWNOŚCI.

- 12) Wymagania na sprawności III szczebla są ujęte regulaminem wewnętrznym pt. „Sprawności - Wędrowników”.

- 13) Wódz zuchów wybiera sprawności, które będzie zdobywał, według swoich zainteresowań i możliwości.

Wybór sprawności zgłasza swemu przełożonemu, po czym, po odpowiednim przygotowaniu przystępuje do próby przed komisją działającą w Szczepie, Hufcu lub Chorągwi.

- 14) Komisje są powoływane na wniosek Szczepowych, Hufcowych i Referentów Wędrowników Komend Chorągwi przez Komendanta Chorągwi. Przewodniczącym komisji jest harcmistrz lub podharcmistrz.

- 15) Sprawności III szczebla są przyznawane rozkazem Hufcowego i wpisywane do książeczki służbowej wodza zuchów. Sprawności też mogą być przyznane na imprezach organizowanych przez Chorągiew, za zgodą Komendanta Chorągwi.

Sprawności III szczebla traktowane są poważnie. Próba jest prowadzona na wysokim poziomie w wymagający sposób – nigdy zbiorowo.

Próba jest prowadzona przez rzeczoznawcę oraz instruktora z komisji na danym terenie. Do próby dopuszcza przewodniczący komisji.

Wódz zuchów nosi sprawności na prawym ramieniu zamiast sprawności harcerzy.

Namiestnik wędrowników prowadzi rejestr przyznanych sprawności.

VI. MUNDUR I ODZNAKI.

- 16) Wodzowie zuchów noszą odznaki i mundur harcerski, określony regulaminem wewnętrznym pt. „Regulamin Mundurowy”.
- 17) Wodzowie zuchów noszą krawkę o motywach ludowych.
Wodzowie zuchów mogą nosić chustę macierzystej drużyny.
- 18) Drużynowy Gromady zuchów nosi niebieski sznur spod ramienia.
Wódz zuchów nosi niebieski sznur na szyi.

VII. SZCZEBLE WODZÓW ZUCHOWYCH – WILCZKI.

Zasady ogólne.

- 19) Regulamin wprowadza 3 szczeble wodzów zuchowych:

WILCZEK BRĄZOWY

WILCZEK SREBRNY

WILCZEK ŻŁOTY

- 20) Zdobywanie wilczków jest jednym z podstawowych czynników wychowawczych w zakresie samowychowania i samokształcenia wodzów zuchowych.
- 21) Wilczki reprezentują szczebel wyrobienia wodza zuchowego i nie należy ich mylić ze stopniami młodzieżowymi, które nadal stanowią zasadniczy program wychowania harcerskiego.
- 22) Wilczek Brązowy.

Na szczeblu Wilczka Brązowego wódz początkuje w pracy zuchowej przy gromadzie. Nabywa i rozwija umiejętności harcerskie i społeczne. Osobiste zadania kandydata pokrywają zdobywanie umiejętności organizacyjnych i dowodzenia. Rozwija umiejętności interpersonalne przez współpracę w organizacji i społeczeństwie.

- 23) Wilczek Srebrny.

Na szczeblu Wilczka Srebrnego wódz zuchowy rozszerza doświadczenie i wiedzę w gałęzi zuchowej pełniąc funkcje kierownicze w gromadzie i na koloniach zuchowych i dalej rozwija swoje umiejętności harcerskie dla dobra swego Hufca. Osobiste zadania w tym trzyletnim okresie dążą do wyrobienia pozytywnego stylu przywództwa i doskonalenia umiejętności kierowniczych.

Kandydat wykazuje pozytywną postawę wobec własnego rozwoju. Wykorzystuje umiejętności interpersonalne i dobrej komunikacji wśród organizacji i w społeczeństwie.

24) Wilczek Złoty.

Wilczek Złoty oznacza poziom instruktora zuchmistrza, z doświadczeniem wszystkich aspektów pracy w gałęzi zuchowej zdobytym podczas siedmioletniej służby, wliczając okresy Brązowego i Srebrnego Wilczka. Okazuje on sylwetkę dobrej praktyki i dba i stara się o rozwój innych. Wyrobione osobiste umiejętności przodownictwa i kierownictwa prowadzą do szerszych funkcji w komendach hufców i chorągwi dla dobra organizacji.

25) Odznaki wilczków.

Wilczek Brązowy - pierścień metalowy koloru brązowego noszony jako skuwka na chuście harcerek. Głowa wilczka na pierścieniu o średnicy 30mm.

Wilczek Srebrny - kształt i forma jak brązowy tylko koloru srebrnego.

Wilczek Złoty - kształt i forma jak srebrny tylko koloru złotego.

Wilczki mogą być noszone na krajce.

Wskazówki do przeprowadzania prób.

26) Kandydat ubiegający się o wilczka wodza zuchów musi posiadać sprawności III szczebla i mieć zarejestrowaną obecność na kilkudniowych akcjach zuchowych, lub na innych podobnych spotkaniach oraz musi się wykazać pracą dla Szczepu lub Ośrodka Parafialnego.

27) Próba na wilczka brązowego i srebrnego jest przeprowadzana w formie wizytacji przez Namiestnika Zuchów Hufcu a na wilczka złotego przez Referenta Zuchów w Chorągwi.

28) Próba jest przeprowadzana różnymi sposobami, tak aby dała pełny obraz kandydata: rozmowa w cztery oczy z Namiestnikiem / Referentem Zuchów, dowody oficjalne¹, obserwacja kandydata na zbiórce i lub na innych zajęciach z zuchami, rozmowa z

---

¹ Ewidencja zawarta w rozkazach hufca lub chorągwi

przełożonym kandydata, który zna działalność kandydata w ośrodku lub na terenie Hufca lub Chorągwi.

- 29) Na podstawie pomyślnie zakończonej próby i przedłożonej dokumentacji wilczki przyznaje Komendant Chorągwi, lub upoważniony przez Komendanta Chorągwi Hufcowy, o ile wymagają tego warunki lokalne.

BRAZOWY WILCZEK.

30) Warunki dopuszczenia do próby:

- a. Pracował w gromadzie przez rok na funkcji wodza drużynowego lub wodza.
- b. Brał udział w występach i wycieczkach gromady².
- c. Brał udział w mini-kolonii³ lub akcji letniej z gromadą.
- d. Zdobył jedną sprawność III szczebla.
- e. Brał udział w kursach hufca o tematyce harcerskiej.

Program próby.

- Wizytacja przez Namiestnika Zuchów zbiórki gromady prowadzonej przez kandydata.
- Wykaże swój wkład w pracę i życie gromady.
- Wykaże swój udział w akcjach gromady.

SREBRNY WILCZEK

31) Warunki dopuszczenia.

- a. Posiada Brązowego Wilczka i jest Drużynowym Gromady
- b. Pracuje w Gromadzie Zuchów przez 3 lata.
- c. Ułożył i przeprowadził roczny program pracy.
- d. Uczestniczył w kolonii letniej z funkcją Cyklowego lub podobną.
- e. Przeprowadził mini-kolonie z funkcją Komendanta⁴.
- f. Zdobył trzy sprawności III szczebla.
- g. Prowadził zajęcia na kursach hufca na w metodyce harcerzy (np. Kurs Zastępowych, Kurs Drużynowych).

---

² Występy zaliczane jako udział w społeczeństwie

³ Kolonia z noclegami trwająca mniej niż tydzień

⁴ Mini kolonia – akcja z noclegami

- h. Brał udział w zjazdach Chorągwi np. Sobieradek Zuchowy.

Program próby.

- Wizytacja przez Namiestnika Zuchów zbiórki gromady prowadzonej przez kandydata, także sugerowana wizytacji akcji, w której gromada kandydata bierze udział.
- Wykaże skuteczne planowanie i prowadzenie programu pracy gromady.
- Wykaże wkład w prace hufca na kursach kształceniowych.
- Wykaże udział w zjazdach Chorągwi np. Sobieradek.

ZŁOTY WILCZEK.

32) Warunki dopuszczenia do próby.

- a. Posiada stopień instruktorski, np. Przewodnik lub Instruktor Zuchowa.
- b. Posiada Srebrnego Wilczka i prowadzi lub prowadził gromadę zuchów.
- c. Pracuje w gromadzie 7 lat.
- d. Pełni funkcje w komendzie hufca lub wyższą.
- e. Napisał cykl sprawnościowy.
- f. Brał udział w kilku koloniach z funkcją komendanta na przynajmniej jednej.
- g. Zdobył pięć sprawności III szczebla.
- h. Prowadził zajęcia na kursach kształceniowych hufca i chorągwi.
- i. Prowadził zajęcia na zjazdach chorągwi np. Sobieradek.

Program próby.

- Wizytacja przez Referenta Zuchów zbiórki gromady prowadzonej przez kandydata, także sugerowana wizytacja akcji, w której gromada kandydata bierze udział.
- Wykaże wkład w prace zuchową w hufcu.
- Wykaże udział i wkład w kursach kształceniowych chorągwi.
- Wykaże udział i wkład w zjazdach chorągwi np. Sobieradek.

VIII. KOŃCOWE UWAGI

33) W wypadkach, gdzie nie ma Chorągwi Harcerzy, jednostki podlegają GK Harcerzy i Referent Zuchów w GKH wizytuje kandydatów lub RRO mianuje zastępcę. Szczebel wilczka jest

nadany przez RRO.

- 34) W uzasadnionych wyjątkowych wypadkach, kiedy nie ma możliwości wykonania wszystkich wymagań, z upoważnieniem Referenta Zuchów w Głównej Kwaterze Harcerzy, Referent Zuchów w Chorągwi lub RRO wyznacza odpowiednie alternatywne zadanie kandydatowi.
- 35) Instruktorzy Zuchowe i harcerki oddelegowane do pracy w organizacji męskiej, nie zdobywają sprawności w naszej organizacji więc nie podlegają tym punktom, gdzie jest wspomniane zdobywanie sprawności. Oczywiście Harcerki oddelegowane mogą zdobywać sprawności wędrownicze w macierzystej organizacji.

PROTOKÓŁ WIZYTY na BRAZOWEGO WILCZKA

Druh: .....
 Data urodzenia ..... Stopień: .....
 Przydział służbowy ..... Funkcja.....
 Sprawności wędrownicze:(min 1) .....

Brał udział w:

a. Akcji letnie gromady

Data: ..... Miejscowość: .....

b. Mini-kolonii zuchowej

Data: ..... Miejscowość: .....

Stwierdzam spełnienie warunków i dopuszczam do próby na BRAZOWEGO WILCZKA.

Data: .....

Podpis dopuszczającego

PRÓBA

L.p.	Wymagania	Ocena	Podpis i data
1.	Pracował w gromadzie przez rok na funkcji wodza drużynowego lub wodza.		
2.	Brał udział w występach i wycieczkach gromady		
3.	Brał udział w mini-kolonii lub akcji letniej z gromadą.		
4.	Zdobył jedną sprawność trzeciego szczebla		
5.	Brał udział w kursach hufca o tematyce harcerskiej		

Data rozpoczęcia próby: .....

Data wizyty/zakończenia próby: .....

Do: HUFKOWEGO HUFCA HARCERZY .....

Na podstawie odbytej próby i przedłożonej dokumentacji stawiam wniosek o przyznanie

Druhowi: .....BRAZOWEGO WILCZKA

Data: .....

Podpis Przewodniczącego Komisji

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Komenda Chorągwi Harcerzy w.....Referat Zuchów

PROTOKÓŁ WIZYTY na SREBRNEGO WILCZKA

Druh: .....

Data urodzenia ..... Stopień: .....

Przydział służbowy ..... Funkcja.....

Sprawności wędrownicze:(min 3) .....

Pełnił funkcje:

a. Drużynowy Gromady –

Od/do: ..... Miejscowość: .....

Od/do: ..... Miejscowość: .....

b. Na kolonii zuchowej jako cyklowy

Data: ..... Miejscowość: .....

c. Na mini kolonii jako komendant (min 5 dni):

Data: ..... Miejscowość: .....

Stwierdzam spełnienie warunków i dopuszczam do próby na SREBRNEGO WILCZKA

Data: ....

PRÓBA

Podpis dopuszczającego

L.p.	Wymagania	Ocena	Podpis i data
1.	Pracuje w Gromadzie Zuchów przez 3 lata		
2.	Ułożył i przeprowadził roczny program pracy		
3.	Uczestniczył w Kolonii letniej z funkcją cyklowego lub podobną		
4.	Przeprowadził mini-kolonie z funkcją Komendanta		
5.	Zdobyl trzy sprawności III szczebla		
6.	Prowadził zajęcia na kursach Hufca w metodyce harcerzy (np. Kurs Zastępowych, Kurs Drużynowych)		
7.	Brał udział w zjazdach Chorągwi np. Sobieradek		

Data rozpoczęcia próby: .....

Data wizyty/zakończenia próby: .....

Do: HUFKOWEGO HUFCA HARCERZY .....

Na podstawie odbytej próby i przedłożonej dokumentacji wędrowek stawiam wniosek o przyznanie

druhowi: .....SREBRNEGO WILCZKA

Data: .....

Podpis Przewodniczącego Komisji

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Komenda Chorągwi Harcerzy w.....

Referat Wędrowników

PROTOKÓŁ WIZYTY na ŻŁOTEGO WILCZKA

Druh: .....

Data urodzenia ..... Stopień: .....

Przydział służbowy ..... Funkcja.....

Sprawności wędrownicze:(min 5) .....

Pełnił funkcje:

a. Drużynowy gromady

Data: ..... Miejscowość: .....

Data: ..... Miejscowość: .....

b. Komendant kolonii – min 2

Data: ..... Miejscowość: .....

Data: ..... Miejscowość: .....

c. .... w Komendzie Hufca

Data: ..... Hufiec .....

Stwierdzam spełnienie warunków i dopuszczam do próby na ŻŁOTEGO WILCZKA

Data: .....

PRÓBA

Podpis dopuszczającego

L.p.	Wymagania	Ocena	Podpis i data
1.	Posiada stopień instruktorski – pwd lub in. Zuch.		
2.	Pracuje w gromadzie zuchów przez 7 lat		
3.	Pełni funkcje w komendzie hufca lub wyższą		
4.	Napisał cykl sprawnościowy		
5.	Brał udział w kilku koloniach z funkcją komendanta na przynajmniej jednej.		
6.	Prowadził zajęcia na kursach hufca i chorągwi		
6.	Prowadził zajęcia w zjazdach chorągwi		

Data rozpoczęcia próby: .....

Data wizyty/zakończenia próby: .....

Do: KOMENDANTA CHORĄGWI HARCERZY .....

Na podstawie odbytej próby i przedłożonej dokumentacji wędrowek stawiam wniosek o przyznanie

druhowi: .....ŻŁOTEGO WILCZKA

Data: .....

Podpis Przewodniczącego Komisji

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Komenda Chorągwi Harcerzy w.....

(wzór)

Hufiec.....

PROTOKÓŁ PRÓBY

Na Sprawność Wędrowniczą.....

Druh: .....

Data urodzenia ..... Stopień: .....

Przydział służbowy ..... Funkcja.....

Jest dopuszczony do odbycia próby przed komisją: .....

.....

Rzeczoznawca – nazwisko .....

Adres.....

Kwalifikacje.....

Data: .....

PRÓBA

Podpis dopuszczającego

L.p.	Wymagania	Ocena	Podpis i data

Do: HUFCEWEGO HUFCA HARCERZY .....

Na podstawie odbytej próby z wynikiem.....

Proszę o zarejestrowanie/przyznanie sprawności wędrowniczej

.....

druhowi: .....

Data: .....

Podpis Przewodniczącego Komisji